

Foto: Formupgrade

WERKEN AAN GEZONDHEID MET
DANK AAN DE VERZEKERING

Inzet van collectieve zorgverzekering voor minima bij Sportimpuls

De zorgverzekeraar laten meebetalen aan beweegaanbod voor minima. Het is een prima idee om zo zorgkosten – ook op termijn – te voorkomen. Het goede nieuws is dat zorgverzekeraars er niet onwillend tegenover staan, mits de aanvraag via de collectieve zorgverzekering voor minima van de gemeente wordt gedaan.

Tekst: **Sandra van Maanen**

Veel fitnessondernemers die bezig zijn met het aanvragen en/of implementeren van een Sportimpuls zoeken naar mogelijkheden om hun aanbod (met name de eerstelijns zorgkosten) te laten bekostigen vanuit de collectieve zorgverzekering voor minima (CZM). Daarvoor moeten ze bij hun gemeente zijn. Die blijkt nog niet in alle gevallen ingericht op de mogelijkheid. Dat is jammer, want het zorgt voor vertraging en misschien soms zelfs frustratie: bij de sportaanbieders, bij de doelgroep die in aanmerking komt voor het sportaanbod, maar ook bij de gemeente zelf. In Arnhem, de gemeente Zuidplas en Den Haag zijn er inmiddels wel goede ervaringen mee opgedaan.

Gemeenten kunnen wel degelijk mede bepalen hoe deze CZM er inhoudelijk uit komt te zien. In Arnhem bijvoorbeeld wordt de BeweegKuur volgend jaar in de CZM opgenomen. In het kader van de veranderde Wmo kan middels het 'draaien aan de knop' de CZM ook gericht uitvoering geven aan beleid van bijvoorbeeld Wmo, Jeugdzorg, et cetera. Zo kunnen achterstandsgroepen/lage SES-groepen prima financieel ondersteund worden door lokale preventie- en gezondheidsprojecten; structurele ondersteuning dankzij een passende CZM.

Toine van de Wert, procesbegeleider bij NISB, volgt de ontwikkelingen rond de aanpak voeding, beweging en gedragsverandering van kwetsbare inwonersgroepen (lage inkomens, zo'n twintig procent van de inwoners van alle gemeenten, red.) al jaren. Hij was vanuit NISB betrokken bij het initiatief van Clémence Ross om de BeweegKuur/Leefstijlinterventie op te nemen in de basisverzekering. Hij zag het plan sneuvelen onder de nieuwe minister voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Edith Schippers. Maar zij had wel oren naar een alternatief. Door de BeweegKuur op te nemen in de database Effectief Actief wordt het mogelijk een vergoeding aan te vragen vanuit de Sportimpuls.

Maar hoe wordt deze kans optimaal verzilverd? Om te beginnen moet bij gemeenten

meer worden uitgegaan van de verbindende kracht van beleidsterreinen. Nog te vaak kijken beleidsmedewerkers nauwelijks over de grenzen van hun eigen terrein heen. Men is simpelweg te weinig op de hoogte van elkaars mogelijkheden. Van de Wert ervaart dat in de praktijk, als hij bij gemeenten aan tafel zit met mensen uit het sociale domein, zoals ambtenaren van de afdeling Werk en Inkomen. "Zij hebben vrij weinig

“Er is geld, dus je zou kunnen veronderstellen dat kansen gezien en gegrepen worden”

met leefstijlinterventies, terwijl een uurtje overleg met hun collega-beleidsmedewerker van de afdeling Sport alles duidelijk zou kunnen maken. Er is geld, dus je zou kunnen veronderstellen dat kansen gezien en gegrepen worden." Wanneer de verschillende beleidsterreinen samen optrekken, komt ook de mogelijkheid die de CZM biedt al snel bovendienrijven.

Aantal sporters neemt explosief toe

Dat begreep fitnessbedrijf Formupgrade uit de Arnhemse wijk Malburgen maar al te goed. Tot drie maal toe werd een Sportimpulsaanvraag gedaan, drie keer werd deze, dankzij bemoeienis van Sportbedrijf Arnhem, gehonoreerd. Het resultaat? In 2,5 jaar tijd nam het aantal sporters uit de doelgroep explosief toe. Waren het er aan het begin 150, tegenwoordig sporten zo'n 3.000 Arnhemmers bij Formupgrade: omdat het aanbod hen past, de drempel lekker laag is en de kosten voor een belangrijk deel uit de Sportimpuls worden betaald.

"De gemeente is hartstikke blij met dit succes, maar vraagt zich tegelijk af waarom het in andere wijken niet zo makkelijk gaat",

zegt Van de Wert. "Dat frustrereert, helemaal wanneer je je realiseert dat de gemeente voor zo'n twintig procent van de inwoners een zorgverzekeringspolis kan afsluiten waarmee het mogelijk wordt de leefstijl van de doelgroep te veranderen."

Van de Wert begrijpt dat sportaanbieders soms zelf contact opnemen met zorgaanbieders, om rechtstreeks met hen te onderhandelen over vergoedingen voor eerstelijns beweegaanbod. Handig is het niet, vindt hij. "Elke dag komen er tientallen voorstellen bij verzekeraars voorbij, de kans dat je je programma gefinancierd krijgt is heel klein. De beste manier is toch om via de gemeente in gesprek met de verzekeraar te komen, bij voorkeur met de persoon die weet welke mogelijkheden de actuele wetgeving biedt."

Gemeenten die meer willen weten over de mogelijkheden die de CZM biedt, kunnen de startsituatie van succesvolle, (deels) vanuit de CZM bekostigde initiatieven bekijken op de website van NISB: www.nisb.nl.

Alles begint met een goed idee

In de gemeente Arnhem wordt gebruikge maakt van de mogelijkheid om inwoners via de CZM in beweging te krijgen. Maar dat gaat niet vanzelf. Vooral sportaanbieders die snappen hoe de sport- en beweegwereld in elkaar steekt maken een kans. Het zijn met name aanbieders die diepgeworteld zijn in de wijk, zoals Formupgrade.

Geert Geurken, hoofd Sportontwikkeling van Sportbedrijf Arnhem: "Zorgverzekeraars zijn niet gek, die weten inmiddels echt wel of aanbod dat wordt voorgelegd relevant is, goed doordacht in elkaar steekt." Volgens Geurken is de rol van de gemeente evident, als intermediair tussen de aanbieders en de zorgverzekeraar. "Om een goed beeld te krijgen van waar de aanbieders zitten, wat ze kunnen. In Arnhem werken we vanuit de wijkaanpak, waarbij we weten waar de doelgroep zit en welke concepten het meest kansrijk zijn. Die kennis hebben we dankzij de sportcoaches en combinatiefunctionarissen die er al jaren actief zijn."

Ook de inzet van leefstijlcoaches draagt volgens Geurken bij aan het ontwikkelen van maatwerk voor de bewoners van de wijk. “Maar om echt maatschappelijk effect van sport te sorteren, is een netwerkaanpak onontbeerlijk. In dat kader moet de gemeente verbindingen leggen tussen betrokken partijen. Want ondanks alle goedbedoelde intenties is het natuurlijk niet handig als iedereen met hetzelfde aanbod komt. Veel beter is het om partijen bij elkaar te brengen, samen te laten werken en daarmee uiteindelijk ook continuïteit in aanbod te creëren.”

Hoewel Arnhem zeker geen positie in de achterhoede inneemt waar het gaat om de inzet van de CZM, tempert Geurken het enthousiasme. “Wat ik al jaren wilde (Geurken begon zelf in 1985 als buurtsportcoach in een van de Arnhemse wijken, red.) komt nu bij elkaar. Maar vanzelfsprekend is het beslist nog niet, zorgverzekeraars zijn kritisch. Die houding is ook nodig, interventies moeten kwaliteit hebben. De praktijk leert

echter dat het gros van de verenigingen op dit moment nog lang niet is ingericht op dit specifieke aanbod. En dus is het aan gemeenten om te toetsen of een interventie kansrijk is. Helaas zie je dat in veel gemeenten te makkelijk de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van beweegaanbod bij verenigingen wordt neergelegd. Die willen hun rol wel pakken, maar zijn er nog niet op voorbereid. Het gros van de verenigingen is bezig met de dagelijkse besloomingen. Zij werken nog op basis van vrijwilligheid. Het is de vraag of de specifieke vragen die vanuit dit soort trajecten op hen afkomen daar thuishoren. Arnhem heeft best een flink aantal gezonde verenigingen, maar er zijn naar mijn inschatting slechts

vijf tot tien sportaanbieders en sportverenigingen die een kwalitatief goed sport- en beweegaanbod kunnen aanbieden dat op basis van een evidence-based methode is ontwikkeld.”

Samen Sportief Afvallen

Ook in de gemeente Zuidplas, waaronder Moordrecht, Zevenhuizen-Moerkapelle en Nieuwerkerk aan den IJssel vallen, wordt vanuit de CZM een interventie gestart. Vorig jaar werd de Sportimpulsaanvraag, die door fitnesscentrum ZIN van Bewegen in Moordrecht is aangevraagd, goedgekeurd. De cursus Samen Sportief Afvallen (SSA) richt zich op alle inwoners (18+) die met beweegarmoede kampen. “Dat kunnen mensen

“De kennis hebben we in Arnhem dankzij de sportcoaches en combinatiefunctionarissen die er al jaren actief zijn”

Foto: Formupgrade

de resultaten op effect en op proces. Daar waar nodig sturen we bij.”

Beweeg Mee!

In Den Haag wordt eveneens resultaat geboekt met leefstijlprogramma's voor kwetsbare doelgroepen. Beweeg Mee! is een Haags programma over gezonde voeding en bewegen, exclusief samengesteld voor sociale minima die via de Haagse zorgverzekering verzekerd zijn. Inwoners vanaf 18 jaar kunnen tegen lage kosten meedoen aan de beweegactiviteiten. De kracht van het programma is de bereikbaarheid, zowel financieel als fysiek. Wijkbewoners sporten in hun eigen omgeving, samen met buurtgenoten. Een deskundig team staat voor hen klaar om te begeleiden bij bewegen en tips te geven over lekker, gezond en betaalbaar eten. Elke wijk heeft een passend sport- en beweegaanbod, zoals dansen, fitness, wandelen en zwemmen.

De gemeente Den Haag legt de lat om in te stromen laag: motivatie om iets aan gezondheid en het eet- en leefpatroon te doen is voldoende. Als inwoners een Haagse zorgverzekering van IZA Cura of Azivo hebben, met een aanvullend pakket voor sociale minima of Ooievaarspolis, sporten zij voor een bedrag van vijf tot vijftien euro per maand wekelijks in de buurt.

met diabetes of overgewicht zijn, maar ook inwoners met andere gezondheidsklachten”, vertelt Miranda van Hoof, projectleider Sportimpuls en coördinator bij ZIN van Bewegen. “Of mensen die hun baan kwijtraakten en bijvoorbeeld met burn-out of stressgerelateerde problematiek worstelen. Het programma begint altijd met een gesprek met een lifestylecoach. Het uiteindelijke doel is om de deelnemers weer het plezier in bewegen (terug) te geven, structuur te bieden.”

Het beweegaanbod waaruit de inwoners van Zuidplas al met een eigen bijdrage van 25 euro per maand kunnen kiezen, is royaal. Korfbal, tennis, voetbal, volleybal, badminton en zelfs tai-chi worden door zeven sportverenigingen aangeboden. Daarnaast doen ook sportscholen mee. “Doel is binnen twee jaar 520 mensen structureel in beweging te brengen, maar hen ook alle relevante informatie over goede voeding en het belang van beweging te geven. De doelgroep willen we vanaf juni bereiken, bijvoorbeeld met de flyers die bij eerstelijns zorgaanbieders worden neergelegd”, zegt Van Hoof.

“Samen Sportief Afvallen is een geschikte cursus voor een groep mensen die speciale aandacht vraagt in de hele gemeente”, vertelt Meike Los, interventie-eigenaar bij de Gezonde Leefstijl Company, die Samen

“Het uiteindelijke doel is om de deelnemers weer het plezier in bewegen (terug) te geven”

Sportief Afvallen ontwikkelde. Praktijkervaring hebben Los en haar collega's al in ruime mate met het programma opgedaan. “Dit programma is eerder uitgevoerd voor vergelijkbare doelgroepen, bijvoorbeeld in de achterstandswijken van Rotterdam met behulp van Fonds Achterstandswijken (FAW). Tijdens de uitvoering monitoren we

Verder lezen...

Op het Visie & Beleidsplein op www.sportengemeenten.nl kunt u de volgende documenten downloaden:

‘NISB (2014). Wat werkt? Werkzame principes voor lokale samenwerking tussen zorg, sport en bewegen’ bij *Sport, bewegen en gezondheid*

‘Panteia (2011). Samenwerking gemeenten en zorgverzekeraars rond preventie’ bij *Sport, bewegen en gezondheid*